

NOTAT

Dato: 07.05.2019

Arkivkode:

J.postID: 2019095599

Arkivsaksnr: 19/9286

Til:			
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur			

Fra: Rådmannen

Vedrørende: **Forurensningssituasjonen, særlig bly og støy, ved Løvenskioldbanen og områdene rundt.**

Under eventuelt i Hovedutvalg MIK sitt møte den 14. mars 2019 er følgende protokollført;
«Dag Egil Strømme (H) fikk utvalgets tilslutning til å be rådmannen om et notat vedrørende forurensningssituasjonen, særlig bly og støy, ved Løvenskioldbanen og områdene rundt.»

Rådmannens svar:**Støyforhold - Løvenskiold skytebane.***Kommunens ansvar*

I følge folkehelselovens § 4, skal kommunen fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Folkehelsekontorets ansvar

Folkehelsekontoret har delegert ansvar for kapittel 3 Miljørettet helsevern i folkehelseloven, og har hjemmel til å pålegge retting av helseskadelig støy. Det er høy terskel for å benytte virkemiddelet og forholdsmessigheten må vurderes. Dersom kommunen mottar konkrete klager fra naboer i nærmiljøet som klager på støy, må hver enkelt klage vurderes. Forhold som påvirker behandling av en slik klage er blant annet eksponering, lydnivå og helsesisiko.

Henvendelser om skytestøy i 2013

Bærum kommune mottok i 2013 et femtital henvendelser fra personer som er plaget av skytestøy fra Løvenskioldbanen. Orientering om skytestøy fra Løvenskioldbanen ble fremmet til formannskapet i møte 4.12.2013. I etterkant av møtet gikk Ordføreren i dialog med Norges Skytterforbund om reduserte åpningstider. Norges Skytterforbund innførte skyteforbud på søndager og helligdager, med unntak av terminfestede stevner.

Reguleringsplanarbeid

Løvenskiold har vært i drift siden 1951, men har ikke juridisk bindende støykrav gjennom reguleringsplan. Norges Skytterforbund har fremmet et reguleringsforslag gjeldende Løvenskioldbanen. Støy var et sentralt tema og det viktigste støydempingstiltaket var å etablere store støyvoller rundt Leirduebanen. Grunneier motsatte seg disse planene og reguleringsplanarbeidet har stoppet opp. I tilknytning til reguleringsplanarbeidet utarbeidet Rieber Prosjekt AS, på vegne av Skytterforbundet, en støyutredning. Støyutredningen med støysonekart, er lagt til grunn i Folkehelsekontorets behandling av klagesaker

Klagesaker fra beboere

Folkehelsekontoret har mottatt anslagsvis 5 – 10, henvendelser fra beboere i Oslo som er plaget av støy fra Løvenskioldbanen. Felles for alle henvendelsene, er at alle boligene befinner seg utenfor gul sone i henhold til grenseverdier i Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442 / 2012. Folkehelsekontoret har vurdert at boliger utenfor gul støysone, er under helseskadelig nivå, og har ikke funnet grunn til å følge opp sakene. I en sak, ble vedtaket om å ikke pålegge Norges Skytterforbund, reduksjon eller stansing av støyen på Løvenskioldbanen, påklaget av beboer. Saken ble behandlet hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som ga Folkehelsekontoret medhold.

Klager fra turgåere

Turgåere i området rundt Løvenskioldbanen, er i sporadisk kontakt med Folkehelsekontoret om plagsom skytestøy fra Løvenskioldbanen. Slike henvendelser svares ut, men følges ikke opp.

Klage på støy fra beboer i Fossum terrasse

Folkehelsekontoret mottok i februar 2018, en klage på støy fra beboer i Fossum terrasse. Klageren ber kommunen gjennomføre tiltak som er nødvendig for å få stanset eller sterkt redusert bruken av de aktuelle delene av Løvenskioldbanen slik at lydnivåene blir helsemessig forsvarlig. I forbindelse med planlegging av boligfeltet ble det påpekt at Fossum terrasse ligger innenfor gul støy sone. Det er behov for å få bedre oversikt over lydnivåer, omfanget og helserisiko skytestøy fra Løvenskioldbanen innebærer for beboer. I tillegg krever bruk av virkemidler i folkehelseloven, en forholdsmessighetsvurdering, som blant annet vil innebære vurdering av hvor stort ansvar beboer selv har når man velger å bosette seg i nærheten av en skytebane.

Klager fra Michelet

Michelet, eier og beboer på Skytterkollen, har gjennom flere år, hatt jevnlig kontakt med kommuneoverlege og Folkehelsekontoret om plagsom støy fra Løvenskioldbanen, og spesielt fra Standplass 1 på Leirduebanen.

Det ble avholdt et møte med Norges Skytterforbund, der Folkehelsekontoret ba en om en plan for støyreduksjon, samt utredning av organisatoriske tiltak som kunne begrense støyen. Dialogen med Skytterforbundet førte til at det i 2017, ble oppført en støyskjerm ved standplass 1, som skulle ha til hensikt å bedre støyforholdene for Michelet og familie på Skytterkollen. Kommunens Byggesaksavdeling behandlet tiltaket (se nærmere redegjørelse nedenfor).

I møte med Michelet i mars 2019, kommer det frem at Michelet mener støyskjermen ikke har noen effekt på lydnivået fra Leirduebanens standplass 1. Michelet ber om handling fra kommunen som innebærer stenging av standplass 1.

Folkehelsekontoret vurderer at handling i form av vedtak (stenging av standplass 1), krever en saksbehandlingsprosess i henhold til forvaltningslovens regler, der vurdering av helserisiko og forholdsmessighetsprinsipp er sentralt. En slik saksbehandling har to utfall:

- 1) pålegg til Skytterforbundet om å gjennomføre tiltak som bedrer støysituasjonen
 - 2) vedtak om at kommunen ikke har grunnlag til å pålegge Skytterforbundet tiltak.
- Begge vedtakene kan påklages til Fylkesmannen.

Folkehelsekontoret ser for seg å starte en slik prosess, og vil be Norges Skytterforbund om en redegjørelse av hvilke tiltak som kan gjennomføres for å bedre støysituasjonen for Michelet, og hvilke konsekvenser, økonomiske og sportslige, tiltakene vil ha. Det er også behov for å få bedre oversikt over hvilke lydnivåer og hvilken helserisiko Michelet blir utsatt for fra skytingen på Løvenskioldbanen. Deretter må det vurderes om det er grunnlag for å bruke rettebestemmelsen i Folkehelseloven ovenfor Løvenskioldbanen.

Oppført støyskjerm ved standplass 1

Oppføringen av støyskjermen er behandlet i kommunens byggesaksavdeling. Det fremkommer i saken, at det var forventet en støydempingseffekt på 10 dB, forutsatt at skjermen ble utformet, og satt opp som anbefalt av Rieber Prosjekt AS. Støydempingseffekten og oppføring av skjermen er ikke verifisert eller kvalitetssikret av kommunen. Folkehelsekontoret har påpekt i en intern uttalelse til byggesaksavdelingen i kommunen, at den planlagte støyskjermen, ikke er i tråd med anbefalingen til Rieber Prosjekt AS. Folkehelsekontoret anbefalte en kvalitetssikring av tiltaket.

Folkehelsekontoret har vært i kontakt med Bygningssjefen i kommunen, som har kommet frem til at de ikke skal igangsette tilsyn eller at det er nødvendig å kvalitetssikre tiltaket. Bygningssjefen forutsetter at de ansvarlig prosjekterende for tiltaket, har kvalitetssikret sine ansvarsområder. Bygningssjefen forutsetter videre at nødvendig tverrfaglighet mot andre prosjekteringsoppgaver er ivaretatt, slik at omsøkt støyskjerm vil gi forventet lyddempende effekt i henhold til støykonsulentens prosjektering.

Oppfølging

Klagesakene om støy fra Løvenskioldbanen, vil følges opp som beskrevet ovenfor. Folkehelsekontoret har fulgt opp saker knyttet til støy fra Løvenskioldbanen i mange år. Folkehelsekontoret registrerer at Løvenskioldbanen og aktiviteten som pågår der, påvirker store, attraktive friluftsområder i kommunen. Selv om folkehelsekontoret ikke vurderer at turgåere og de fleste beboere i området, blir utsatt for helseskadelig støy fra Løvenskioldbanen, blir mange mennesker berørt av skytestøyen.

Grunnforurensning - Løvenskiold skytebane.

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for lokaliteter med forurenset grunn som kan knyttes til virksomheter og bransjer som omfattes av Fylkesmannens delegerede saksområder, heriblant sivile skytebaner, (beskrives i rundskrivet T-3/12: Om delegering av Fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven og oreigningsloven, Klima- og miljødepartementet, 21.11.2012). 31.8.2015 henvendte Bærum kommune seg til Fylkesmannen etter flere henvendelser vedr blyforurensning fra Løvenskioldbanen (sak 15/144158).

16.11.2015 ba Fylkesmannen Norges Skytterforbund om tilbakemelding etter kontroll ved anlegget 3.11.2015. Fylkesmannen avdekket 3 avvik under kontrollen. Disse er:

- 1. Norges skytterforbund har ikke etablert internkontroll for aktivitetene ved Løvenskioldbanen.*
- 2. Myrområdet nord for leirduebanen er alvorlig forurensset av sigevann fra blyhagl og sannsynligvis andre tungmetaller.*
- 3. Norges Skytterforbund mangler en oversikt over mulig forurensningsomfang av tungmetaller fra aktivitetene ved Løvenskioldbanen samlet sett.*

Frist for tilbakemelding vedrørende påpekte avvik var 1.2.2016. Kontrollen fra Fylkesmannen var utført på bakgrunn av en rapport utarbeidet av KConsult på privat initiativ.

10.10.2016 hadde Fylkesmannen et møte med skytterforbundet. I epost datert 17.10.2016 ba Fylkesmannen om en ny rapport med detaljert beskrivelse av valgte løsninger og plan for tiltaksgjennomføring. Rapporten skulle også inkludere tiltak for å begrense fremtidig forurensning fra aktiviteten ved banen etter opprydning. Frist for innsending av denne rapporten ble satt til 13.1.2017.

Etter innvilget fristforlengelse mottok Fylkesmannen tiltaksplanen Løvenskioldbanen-Rapport og plan for tiltak, datert 19.1.2017. Da grunneier tidligere har uttrykt seg skeptisk til skisserte tiltak på eiendommen, ba Fylkesmannen i epost 13.3.2017 om å få tilsendt referat av møte med grunneier. I epost datert 22.3.2017 opplyste skytterforbundet om at det skulle avholdes et nytt møte med grunneier og skytterforbundet skulle orientere Fylkesmannen om resultatet av dette møtet.

16.5.2017 mottok Fylkesmannen epost fra skytterforbundet hvor de beskrev at det var blitt avholdt møte med representant for grunneier den 25.4.2017, og at grunneier i etterkant av dette møtet ba om nærmere redegjørelser for enkelte av punktene i det planlagte tiltaket, for å kunne lage en avtale med skytterforbundet. Avtalen skulle oversendes Fylkesmannen så snart den forelå. Fylkesmannen etterspurte i epost datert 24.8.2017. Fylkesmannen påla Norges Skytterforbund å utarbeide en ny og oppdatert tiltaksplan for å fjerne og redusere forurensning som skissert i Asplan Viaks rapport «Forurensset grunn og tiltak, Løvenskioldbanen» datert 30.8.2016. Ny frist var 30.9.2018. Frist ble innvilget utsatt til 1.12.2018.

8.2.2019 ga Fylkesmannen tilbakemelding på innsendte plan for rens tiltak for avrenning fra leirduebanen på Løvenskiold i Bærum kommune. Deler av pålegget av 29.5.2018 er ikke oppfylt (oppdatert tiltaksplan for fjerning av eksisterende forurensning i nedslagsfeltet til leirduebanen) og bes sendt Fylkesmannen innen 26.4.2019. De innsendte planene for strakstiltak for å redusere forurensset avrenning fra leirduebanen vil om kort tid sendes på høring til berørte parter. Normal høringsfrist er på om lag 4 uker. Se her: <https://www.fylkesmannen.no/oslo-og-viken/horinger/2019/04/plan-for-tiltak-for-a-redusere-tungmetallholdig-avrenning--/>
